

در مناطقی از ایلام، برق زمین‌های کشاورزی ۷ ساعت در روز قطع می‌شود

تشنگی دشت عباس

سامان موحیدی؛ این یک داستان تکراری است؛ تکرار درد و رنج مردمی که در دهه‌های اخیر، سخت‌ترین روزگار را در میان شهروندان ایرانی گذرانده‌اند. همین یک قلم که هشت سال خرد شده، در عراق خانه و کاشانه، زمین و مزرعه اهالی جنوب و غرب ایران را زیر بمباران توپ و خمپاره‌هایش گرفته بود. کافی است تا اهالی این گوشه از ایران دیگر تاب و تحمل رنج بیشتر را نداشته باشند. این روایت رنج مکرری است که بر این مردم می‌رود. جنگ، ویرانی‌های پس از آن و دورماندن از قزاقیت توسعه دهه‌های ۷۰ و ۸۰ ایران موجب شد با اولین تکانه‌های بحران‌های محیط زیستی دهه ۹۰، این منطقه بار دیگر در دام بلا گرفتار شود. توسعه نامیابی موجب شده است تا «دشت عباس» در تقسیمات کشوری ایران نام شهر را بدک بکشد، اما حتی خیابان آسفالت هم در آن وجود نداشته باشد. این چنین است که در این خاک حاصلخیز، تصمیم‌های نسنجیده عرصه را بر مردم تنگ کرده است. یکی از همین تصمیمات موجب شد تا در روزهای آخر هفته، صدای خسته و مستاصل کشاورزی از دشت عباس را بشنومیم که روزش به غروب کشیده شده بود، اما زمینش دست‌نخورده باقی مانده بود. شش ساعت قطع برق او و کارگرهای مزرعه‌اش را مستاصل کرده و تکرار این اتفاق او را به تماشای تلفتی با ما رسانده بود: «این از عدالت به دور است که هشت سال جنگ من را از زمین دور کرده باشد. بعد ۱۰ سال بدوم که زمین را پس بگیرم و حالا که می‌خواهم در آن چیزی بکارم، برق و آبم را قطع کنید».

چنین است که تنها یک داروخانه ۳۰ متری در این ده یا شهر وجود دارد».

دشت عباس چه پیش از جنگ و چه بعد از جنگ با کشاورزی پیوندی عمیق داشت. این میان تنها چند سال صدام نبروهایش را در دشت عباس مستقر کرده بود. روز چهارم تیر ۱۳۵۹ بود که تیپ ۴۲ لشکر ۱۰ از رهی عراق در دشت عباس مستقر شد و کشاورزان این منطقه فهمیدند که دیگر فصلها نمی‌تند که وقت کاشت و برداشت زمین را به دست دشمنان بدهند. خبرها را و کلوله‌ها قرار است آسمان و زمین را به هم بدهند. ناخواهی ما نخواستیم، جنگ هشت‌ساله تأثیر مستقیمی بر سرنوشت دشت عباس دارد. منطقه‌ای که مرز ایلام و

که به سمت خیابان های بی آب ملاشیه پیش بروید، مقابل هر خانه کودال های عمیقی می بینید که با خفر شدنند تا کودکی داخل حفر خالی است. علت را که جویا می شنوید می گویند «داریم این کودال را می کنیم که به شادولره برسیم که شاید آب داشته باشد». به خیابان ۲۰ یعنی آخرین خیابان ملاشیه می رویم که در آنجا نیز خانمی با چند قابلمه و بشکه دم در منتظر رسیدن تانکرهای آب رسانی است. می پرسیم وضعیت چطور است؟ می گوید: «همینی هست که می بیند. هسرم با موتور سوخته چرخه در گرامی ۵۰ درجه ضایعات جمع می کند و آخرت شب خیس عرق به خانه برمی گردد. کجی حمام کند؟ کی به فکر ماست؟ هیچ قوم و خویشی هم نداریم که مثل باقی مردم بریم خانه آنها و حمام کنیم». اکنون خیابان های ملاشیه در عین اینکه آسفالت نشده اند، با چاله چوله های فراوانی که در زمستان می تواند خطر آفرین باشد نیز مواجه شده اند. به تعبیری، زویر بالا فر.

روایت مسئولان

مسئولان بدون غرضخواهی از مردم، مشکلات و مضامین مردم را توشیحیده‌تر روایت می‌کنند. مدیرعامل آب و فاضلاب خوزستان در روزهای اخیر در گفته‌هایش به کنشهای آشکاره مردم، به بعضی آن‌ها اعتراف این مقام مسئول به خطای اداره آیفا، نقلی کردند. او گفت که هفته گذشته در ابتدای جاده اهواز-مشهدر یک پمپ آب از توقف کردی و وضعیت آب قسمت ریزادی از منطقه به‌تدریج بهتر شد ولی سه یا چهار خیابان به مشکل برخورد کردند. برای اصلاح این وضعیت پمپ آب به وضعیت قبل بازگردانیدم و تصاحب آن را عوض کردی و وضعیت به حالت قبل برآمده است. مدیرعامل آب و فاضلاب خوزستان با پذیرش اینکه ملاحظه به علت افزایش مسعود در سال‌های گذشته با کمبود آب مواجه بوده اما این کمبود مهار شده است، باز در جای دیگر اشاره می‌کند که «البته در بعضی

قسمت‌های منطقه به‌صورت ساعتی قطعی آب داشته است. محمدرضا گری‌نژاد با اشاره به مشکل قطعی آب در بخش‌های مختلف احوال اظهار کرد که این منطقه حدود ۷۰ هزار نفر جمعیت را ملاش می‌شود که سال‌هاست با کمبود شدید آب روبه‌رو است. مشکلات مربوط به افت فشار آب منطقه ملاش به اتوابع شهرستان اوز، در ایام زمستان کمتر است اما در ایستگاه‌ها این مشکل تشدید می‌شود. وضعیت کم‌آبی و آلودگی در محله ملاش بسیار کم از محلات کم‌آباد و فقیرنشین به حساب می‌آید. بهار نگران‌کننده است. کارشناسان اجتماعی

سالن ورزشی برای جوانان‌ش با یک کیلومتر خیابان آسفالت ندارد. داستان دشت عباس علاوه بر جنگ و جنوب، با نفت هم گره خورده است. سال ۱۴۴۴ میدان نفتی چشمه‌خوش در دشت عباس کشف شد. دهدار دشت عباس می‌گوید که شرکت‌های نفتی بهره‌برداری چشمه‌خوش، اوپک و NGL در دشت عباس حاضر هستند و از میدان نفتی این منطقه برداشت می‌کنند، اما به‌هیچ‌وجه به وظایف خود در حوزه مسئولیت اجتماعی پایبند نیستند و همین مسئله موجب شده تا وضعیت کنونی در این دشت به وجود آید.

۷ ساعت قطع برق در زمین‌های کشاورزی دشت عباس

در حال حاضر در زمین‌های کشاورزی دشت عباس به‌طور متوسط روزانه هفت ساعت برق قطع می‌شود. این قطع برق در ساعات‌های کاری روز و زمانی که کارگرها و کشاورز باید سر زمین‌هایشان گردانند اتفاق می‌افتد. به این ترتیب عملاً کار کشاورزی در این روزها در دشت عباس تعطیل است. البته آن بخت کشاورزان است که گندم‌ها برداشت شده اما زمین‌های کشاورزی حالا باید آماده کاشت ذرت شوند و برای همین لازم است کشاورزان روی زمین فعالیت کنند. آقای جمشیدی‌نژاد، یکی از کشاورزان دشت عباسی، به «شرق» می‌گوید که اکنون فصل «ماخار» است و کشاورزان باید زمین را برای کاشت ذرت آماده کنند. برای «ماخار» زمین‌های دشت عباس لازم است که زمین آبیاری شود و این آبیاری به برق برای کشیدن آب از چاه نیاز دارد. به‌جز زمین‌های کشاورزی، نزدیک ۳۰ هزار رأس گاو و گاو میش هم که در دشت عباس پرورش پیدا می‌کنند، به آب احتیاج دارند که با قطع برق در وضعیت نامطلوب قرار می‌گیرند.

هر روز حد حاصل ۱۱ صبح تا هفت شب برق در زمین‌های کشاورزی قطع می‌شود و برداشت آب از چاه‌ها مقدور نیست. یکی از کشاورزان دشت عباس در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید قطع برق علاوه بر اینکه زمان کشتی و کار آنها را می‌سوزاند، هزینه‌های مضاعف بر پوشش آب می‌گذارد، موجب اضافه‌شدن حقوق کارگر هم به این ضرر و زیان می‌شود؛ چراکه آنها مجبورند برای پیشبرد کار، کارگر استخدام کنند ولی عملاً به دلیل قطع برق کاری از پیش نمی‌برند. این هزینه‌ها علاوه بر هزینه‌های جانبی مانند سوختن موتورهای برقی چاه‌های آبی به دلیل قطع کسرتده و ناگهانی برق است. به گفته این کشاورز همه این هزینه‌ها در حالی بر زندگی آنها تحمیل می‌شود که ردیابی از حمایت وزارت جهاد کشاورزی از کشاورزان آسیب‌دیده در این ماجرا دیده نمی‌شود. یکی از این کشاورزان معترض به «شرق» می‌گوید که اگر قرار است به خاطر صرفه‌جویی برق زمین کشاورزی قطع شود، حداقل باید ضرر واردشده به ما جبران شود. نه اینکه همه هزینه‌ها را ما متقبل شویم تا مردم شهرها برق داشته باشند.

سیدفرحان بخت، بخشدار دشت عباس نیز در گفت‌وگو
 «شرق» می‌گوید: برای صرفه‌جویی در مصرف، برق جاه‌های
 کشاورزی قطع می‌شود. اما البته می‌گوید که این قطع برق در
 زمانی انجام می‌شود که کشت‌وکار در زمین‌های کشاورزی
 دشت عباس انجام نمی‌شود. اما روایت کشاورزان و مردم
 محلی چیز دیگری است؛ آنها می‌گویند قطع برق موجب
 تشنه‌ماندن زمین و آماده‌شدن آن برای کشت بعدی می‌شود
 و این تصمیم بدون هیچ‌گونه خبرنشداری، معیشت آنها را
 تحت تأثیر قرار می‌دهد. بخشدار دشت عباس در بخش
 دیگری از گفت‌وگو خود با «شرق» می‌گوید: در ابتدا برق
 زمین‌های کشاورزی و خانه‌های روستایی با هم قطع می‌شد. با
 تمهیداتی که انجام شده درحال حاضر خانه‌های روستایی برق
 دارند و می‌توانند از کولر استفاده کنند، اما زمین‌های کشاورزی
 همچنان برق ندارند.

شهرکرد با حدود ده هفته قطعی شروع شد. بعد از آن نوبت به قطع شبانه آب در گرگان، کرج، تهران، قطع طولانی آب در پنج شهرستان منطقه سیستان استان سیستان و بلوچستان رسید و حالا بیش از ۲۰ روز است که آب در ملاشبه اهواز قطع است و گفته می‌شود هم‌زمان در روزهای اخیر ۳۵ درصد محله‌های زاهدان آب نداشتند.

این مشکلات همگی تنها در بخش آب شرب است که مسئله از گذشته وجود داشته و وقتی به شرایط حاد برسد، خود را نمایان می‌کند. مانند ماجرای «غزنیان» که سال‌ها پیش در منجر به تنش بین شرب بود. در خوزستان جدای از کم‌آبی و بی‌آبی در زمینه آب شرب، در حوزه کشاورزی نیز معضلاتی وجود دارد که در گذشته شاهد تنش‌های اجتماعی نیز بوده‌ام که تبعاتی هم به دنبال داشت. در کنار اینها، طبیعت نیز سهم خود را از آب می‌خواهد. این روزها مجدد اخبار کم‌آبی «مورالطیغ» باز به گوش می‌رسد. منئلث بی‌بی انسان، کشاورزی و طبیعت اگر در قدامت‌کنترل نشود و مشکلاتی ایجاد نکنند، در ازدمت احتمالا به منئلث تلخی تبدیل می‌شود.

A photograph of a man with short brown hair and a mustache, wearing a blue shirt, standing next to a wall. The wall is made of light-colored bricks or stones. To the right of the man is a large, diamond-shaped window or opening in the wall. The background is a clear blue sky.

A person wearing a blue shirt and dark pants is sitting on a concrete step. To their left is a large blue plastic tub. To their right, on the ground, is a large metal tub. The background shows a weathered wall and a vehicle.

خبر

یک متر از منابع آب تهران تبخیر شد

بر اساس نقشه‌های پیش‌بینی و تحلیل بیرون داد الگوهای پیش‌بینی عددی وضعیت جوی استان تهران در پنج روز آینده ۳-مآنی صاف تا کمی ابری در روزهای ساعت‌ها همراه با وزش باد پیش‌بینی می‌شود. در بعضی چهارشنبه و پنجشنبه (۲۱ و ۲۲) در مناطق غربی و جنوبی استان در ساعت بعد از ظهر و شب گاهی افزایش سرعت وزش باد موجب خیزش موقت گردوخاک و کاهش کیفیت هوای می‌شود. براساس این گزارش، آسمان تهران امروز (۲۰ تیر) صاف گاهی وزش باد همراه با افزایش دما با حداقل دمای ۲۸ و حداکثر دمای ۴۰ درجه سانتیگراد و در روز چهارشنبه (۲۱ تیر) صاف تا کمی ابری و گاهی وزش باد با حداقل دمای ۲۶ و حداکثر دمای ۳۹ درجه سانتیگراد پیش‌بینی می‌شود. طبق اعلام اداره کل هواشناسی استان تهران، ایستگاه وارمین با بیشینه دمای ۴۱ درجه سانتیگراد، گرمترین ایستگاه استان تهران در ۲۴ ساعت گذشته گزارش شده است.

داده‌های ایستگاه هواشناسی تهران نیز نشان می‌دهد که در سه‌ماهه نخست امسال میزان تبخیر حدود هزاریلی متر بوده است، یعنی یک متر از منابع آب پایتخت تبخیر شده این در حالی است که در این مدت تنها ۳۵ میلی‌متر باران در ایستگاه هواشناسی تهران باریده است. مدیریت جدیت‌نیز داده‌های شاخص SPEI مرکز ملی اقلیم و میراث جبران خشک‌سالی سازمان هواشناسی کشور، صددرصد مساحت پایتخت در درجه‌های مختلف خشک‌سالی است. علاوه بر این تمام مساحت ۱۵ شهرستان تهران نیز با درجه‌های مختلف خشک‌سالی مواجه است. داده‌های پهنه‌ای بارش تهران نشان می‌دهد که استان در سه‌ماهه نخست امسال با بیش از ۶۰ درصد کسری بارش مواجه بوده است.

وزش بادهای ۱۲۰ روزه در شرق کشور

همچنین سازمان هواشناسی نسبت به وزش بادهای ۲۰ روزه در شرق کشور، وقوع رگبار و رعد و برق در شش استان و افزایش ارتفاع موج در خلیج فارس هشدار داد.

سازمان هواشناسی با صدور هشدار نارنجی از افزایش شدید گردبادان فشار سطح زمین همراه با کمیت باد ۱۲۰ روزه، وزش باد شدید، خشک رگبار و گردوخاک در دوایح مستعد توفان شن از چهارشنبه تا جمعه (۲۱ تا ۲۳ تیر) خبر داد.

این شرایط جوی چهارشنبه در نیمه شرقی خراسان جنوبی و شمال سیستان و بلوچستان، پنجشنبه در جنوب شرق خراسان رضوی، خراسان جنوبی و شمال سیستان و بلوچستان و جمعه در جنوب شرق خراسان رضوی، نیمه شرقی خراسان جنوبی و شمال سیستان و بلوچستان پیش بینی می شود.

بر اثر این مخاطره جوی در بستر رودخانه‌های خشک شده
توفان شن، خیزش گردوخاک، کاهش شعاع دید و کاهش
کیفیت هوا، خسارت به تجهیزات شهری و برون‌شهری از
مجموعه سقوط برق، تابلوهای تبلیغاتی، تیرهای برق، داربست‌ها
و سازه‌های موقت، سقوط اشیاء از ارتفاعات و شکستن نهال‌ها و
درختان کهن سال بیش‌بین می‌شود.

سازمان هواشناسی برای کاهش آسیب‌ها و مخاطرات ناشی از این شرایط جوی، اجتناب از حضور در فضای باز، عدم تردد جاده‌ای، اطمینان از استحکام سازه‌های موقت، پرهیز از فعالیت‌های عمرانی، دوری از عبور و مرور، عدم پارک خودرو در حاشیه ساختمان‌های نیمه‌کاره و درختان کهن سال و اجتناب از فعالیت‌های باغی و زراعی را توصیه می‌کند.

سازمان هواشناسی با صدور هشدار سطح درجی دیگر از افزایش سرعت وزش باد تا محدوده ۳۸ ثبات و افزایش ارتفاع امواج بین یک تا دو متر در سواحل و بیش از دو متر در مناطق ساحلی و فراسواحل استان بوشهر و خوزستان و نواحی شمالی و مرکزی خلیج فارس از اواخر وقت سه‌شنبه تا پنجشنبه (۲۰ تا ۲۲ تیر) خبر داد.

در اثر این مخاطره جوی غرق شدن شناگران و غواصان، اختلال در تردد های دریایی با شناور های سبک و نیمه سنگین و صیادی، اختلال در تردد شناور های مسافربری و آسیب به تور های صیادی و قفس های پرورش ماهی و ایجاد اختلال در فعالیت های دریایی در سواحل و فراسواحل پیش بینی می شود.

سازمان هواشناسی با صدور هشدار زرد رنگ آورده است:
وقوع رگبار و رعدوبرق همراه با وزش باد شدید موقتی سه شنبه (۲۰ تیرماه) در استان های اردبیل، گیلان، مازندران، غرب گلستان، شمال آذربایجان شرقی و شمال آذربایجان غربی و چهارشنبه (۲۱ تیرماه) در استان های گیلان، مازندران، گلستان، اردبیل و شمال شرق آذربایجان شرقی پیش بینی می شود.

در این شرایط جوی احتمال آبرفتگی معابر، لغزدگی جاده‌ها، احتمال جاری‌شدن روان آب، صاعقه، زلزله، باد، یوای مستعد خیزش گردوخاک، احتمال خسارت به سازه‌های موقت از جمله پل‌ها، تابلوهای تبلیغاتی و آبرفتی‌ها احتمال شکستن درختان کهنسال وجود دارد؛ بنابراین نسبت به اجتناب از اسکان و برپاکردن چادرهای مسافرتی در حاشیه و بستر مسیل‌ها، احتیاط در گذر از حاشیه رودخانه‌ها، احتیاط در سفرهای برون شهری، احتیاط در فعالیت‌های کوه‌نوردی و چاب‌جایی‌های عشایر، آمادگی دستگاه‌های اچرائی و امدادی و پاک‌سازی دهانه پل‌ها، لایروبی کانال‌ها و آبروهای توصیه می‌شود.

در ادامه این هشداری آمده است: وز باد نسبتاً شدید تا شدید و در نواحی مستعد همراه با گرد و خاک چهارشنبه برای خراسان رضوی، خراسان جنوبی، سمنان، یزد، کرمان، شمال شرق فارس، جنوب تهران، قم، مرکزی، شمال و شرق اصفهان، بوشهر، خوزستان و غرب ایلام، پنجشنبه (۲۲ تیر) برای خراسان جنوبی، خراسان رضوی، کرمان، یزد، شرق اصفهان، شرق و جنوب سمنان، قم، مرکزی و جنوب تهران و جمعه (۲۳ تیر) برای نیمه جنوبی خراسان رضوی، خراسان جنوبی، کرمان و شرق فارس دور از انتظار نیست.

حاکمیت این وضعیت جوی کاهش شعاع دید و کیفیت هوا، احتمال خسارت به تجهیزات شهری و برون‌شهری از جمله سقوط بنر، تبلیغات، داربست‌ها و سازه‌های موقت، احتمال سقوط اشیاء از ارتفاعات و احتمال شکستن نهال‌ها و درختان کهن‌سال را به دنبال دارد. در هشدار ناخبرج‌رنگ سازمان هواشناسی پیش‌بینی می‌شود که پدیده‌ای از این‌ترت منفی به دنبال داشته باشد و خسارت‌های احتمالی را سبب شود.